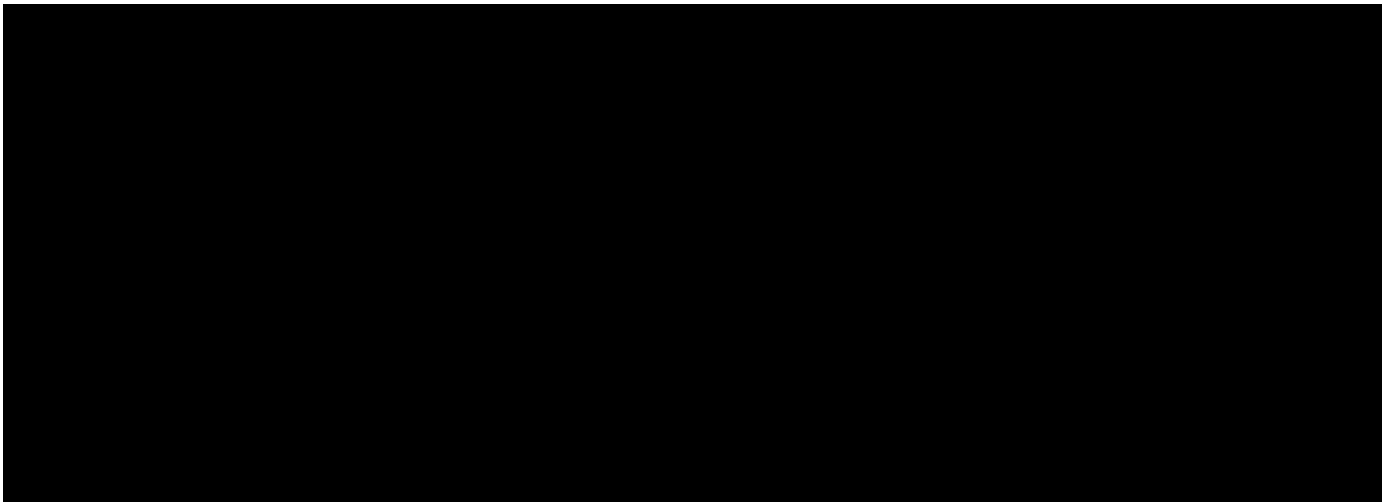

JENKYN, THOMAS WILLIAM (1794 - 1858), gweinidog ac athro diwinyddol gyda'r Annibynwyr

Enw: Thomas William Jenkyn

Dyddiad geni: 1794

Dyddiad marw: 1858

Rhyw: Gwryw

Galwedigaeth: gweinidog ac athro diwinyddol gyda'r Annibynwyr

Maes gweithgaredd: Crefydd; Addysg

Awdur: Richard Griffith Owen

Ganwyd ym Merthyr Tydfil, 1794, ei dad yn hanfod o Lanymddyfri a'i fam o blwyf Llandeilo Fawr. Yr oedd pedwar o frodyr ei fam yn weinidogion gyda'r Bedyddwyr. Dechreuodd bregethu yn 1808 yn Soar, Merthyr, ac adnabyddid ef fel y 'boy preacher.' Bu dan addysg yn y Fenni a bu'n cadw ysgol ei hunan am gyfnod yn y Faenor, ger Merthyr. Oherwydd amgylchiadau cyfyng ei rieni gorfu iddo fyned i weithio i waith glo Penydarren. Ai i ysgol nos a dysgodd Saesneg yn ysgol Sul y Wesleaid Saesneg ym Mhontmorlais. Aeth yn genhadwr cartrefol i Ludworth a chafodd beth ysgol yno hefyd.

Trwy garedigrwydd cyfeillion aeth i Goleg Homerton, Llundain, ac arhosodd yno bedair blynedd. Cafodd alwad i eglwys Annibynnol Wem, Swydd Amwythig, ac wedi pum mlynedd symudodd i Groesoswallt. Traddododd yno gyfres o ddarlithiau ar yr lawn a dynnodd gryn sylw, a chyhoeddwyd hwynt yn llyfr a aeth drwy amryw argraffiadau ac un yn Gymraeg. Yn 1834 symudodd i Stafford; yno cyhoeddodd lyfr ar yr Ysbryd Glân. Oherwydd afiechyd gorfu iddo ymadael oddi yno ac aeth i'r Almaen a daeth yn fyfyrwr ym Mhrifysgol Halle, lle'r oedd Tholuck a Gesenius yn athrawon. Gwahoddwyd ef i gadair diwinyddiaeth yng Ngholeg Coward, Prifysgol Llundain. Yn 1850, oherwydd uno'r coleg â cholegau eraill, symudodd i Rochester ac yno y bu hyd ei farwolaeth ar 26 Mai 1858. Ysgrifennodd amryw erthyglau i'r *Popular Educator* (Cassell) a'r *Quarterly Review*.

Awdur

Y Parchedig Richard Griffith Owen, (1890 - 1973)

Ffynonellau

Josiah Thomas Jones, *Geiriadur Bywgraffyddol o Enwogion Cymru (Aberdŷr 1867-70)*, i, 607-11

Darllen Pellach

Erthygl Wicipedia: Thomas Jenkyn (1794-1858), offeiriad a daearegydd

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: Q20734540

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Arddull APA

Owen, R. G., (1953). JENKYN, THOMAS WILLIAM (1794 - 1858), gweinidog ac athro diwinyddol gyda'r Annibynwyr. *Y Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 8 Tac 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c-JENK-WIL-1794>

Clippio

Preifatrwydd a Chwcis
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Modur gan
Llywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government